

Trøgstad kommune

Tilleggsinnkalling for Kommunestyret

Møtedato: 31.10.2018
Møtested: Kommunestyresalen
Møtetid: 18:00

Forfall bes meldt i god tid slik at vararepresentant kan innkalles.
Forfall meldes til telefon 69681600 .

Saksliste

Saksnr	Tittel
75/18	Eiendomsskatt og vedtekter - endret regelverk, konsekvenser og mulighetsrom for Indre Østfold kommune 2020
76/18	Finansiering for Helsehuset i 2019

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Nina Teig		18/1258

Eiendomsskatt og vedtekter - endret regelverk, konsekvenser og mulighetsrom for Indre Østfold kommune 2020

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
75/18	Kommunestyret	PS	31.10.2018

Rådmannens innstilling:

1. Saken tas til orientering

Saken gjelder:

Regelverket for eiendomsskatt er endret med virkning fra 1. januar 2019. Rådmannen ønsker å informere kommunestyret om arbeidet med eiendomsskatt inn mot kommunesammenslåingen. Endringer i regelverket får ingen konsekvenser for utskrivning av eiendomsskatt i Trøgstad kommune for 2019, forutsatt at Trøgstad kommune kun skal skrive ut eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger. Det vil være behov for nye vedtekter for Trøgstad kommune for 2019. Disse vil bli fremmet som egen sak, senest i desember 2018. Rådmannen gjør oppmerksom på at vedlegget eiendomsskatt og vedtekter er utarbeidet for Askim kommune og kun følger saken som et eksempel.

Saksopplysninger:

Eiendomsskatt i kommunene i dag

Det er stor variasjon mellom våre fem kommuner når det gjelder utskrivningsalternativer, skattesats, når eiendomsskatten ble innført og hva inntektene brukes til. Denne saken kartlegger nåsituasjonen og vil peke på hvilke vurderinger og beslutninger som må tas av den enkelte kommune, og for felles Indre Østfold kommune. Endring av eiendomsskatteloven er den viktigste årsaken til at denne saken kommer opp nå i 2018. I tillegg vil kommunesammenslåingen føre til at eiendomsskatteregimet i de forskjellige kommunene må harmoniseres.

Det varierer hvilke eiendommer som har eiendomsskatt i de forskjellige kommunene. Eiendomsskattelovens § 3 regulerer utskrivningsalternativene i eiendomsskatteloven. Dagens lov (fram til og med 2018) gir følgende alternativer:

Kommunestyret kan skrive ut eiendomsskatt på anten

- a) faste eiendomar i heile kommunen, eller
- b) faste eiendomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang, eller

- c) berre på verk og bruk i heile kommunen, eller
- d) berre på verk og bruk og annan næringseigedom i heile kommunen, eller
- e) eigedom både under bokstav b og c, eller
- f) eigedom både under bokstav b og d, eller
- g) faste eigedomar i heile kommunen, unnateke verk og bruk og annan næringseigedom.

Askim og Spydeberg har eiendomsskatt på verk og bruk etter § 3 c. Eidsberg og Trøgstad har eiendomsskatt på bolig og fritid etter § 3 g. Og Hobøl har eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen etter § 3 a.

Det er også stor variasjon i skattesats den enkelte kommune har valgt. Skattesatsen er regulert i eiendomsskattelovens § 11, der det heter: «Eigedomsskatten skal vera minst kr 2 og ikkje meir enn kr 7 for kvar kr 1.000 av takstverdet. Kommunestyret kan fastsetje botnfrådrag i eigedomsskatten for alle sjølvstendige bustaddelar i faste eigedomar som ikkje vert nytta i næringsverksemd.».

Askim og Spydeberg har en skattesats på 7 ‰, Eidsberg har en skattesats på 3,3 ‰. Hobøl har en skattesats på 4 ‰ generelt og 2 ‰ på bolig og fritid. Og Trøgstad har en skattesats på 2 ‰.

Nedenfor følger en oversikt over hvilke inntekter de forskjellige kommunene har på eiendomsskatt:

Eiendomstype	Askim	Eidsberg	Hobøl	Spydeberg	Trøgstad	SUM
Verk og bruk	30 737 000,-		581 380,-	7 164 000,-		38 482 380,-
Næringseiendom			954 828,-			954 828,-
Bolig og fritidseiendom		26 225 000,-	8 763 280,-		6 000 000,-	40 988 280,-
Sum	30 737 000,-	26 225 000,-	10 299 488,-	7 164 000,-	6 000 000,-	80 425 488,-

Totalt gir dagens eiendomsskatteinntekter våre fem kommuner nesten 80,5 millioner kroner årlig. Disse inntektene benyttes forskjellig i de forskjellige kommunene.

I Askim ble eiendomsskatten i sin tid innført for å dekke et merforbruk i kommunen. Da dette var dekket inn ble eiendomsskatt på bolig- fritidsbolig og næring fjernet. Eiendomsskatteinntektene fra verk og bruk går inn i den løpende driften av kommunen.

I Eidsberg ble eiendomsskatten på bolig og fritidsbolig innført for å skape et økonomisk fundament for å kunne gjennomføre større investeringsprosjekter, herunder spesielt nytt bad i Mysen. I budsjettbehandlingene for 2017 og 2018 har det også blitt prioritert inn tiltak mot grendene og vedlikehold i bygg og kirker. Framdriften av etablering av nytt bad i Mysen har blitt skjøvet ut i tid, og midler har og blir derfor satt på fond. I 2017 ble 10,3 mill. kroner satt av til konkrete prosjekter og et uprioritert disposisjonsfond eiendomsskatt.

I Hobøl har eiendomsskatten i alle år gått inn i driften, og bidratt til å dekke inn tidligere års akkumulerte merforbruk, slik at Hobøl kommune ble utmeldt av Robek-registeret i 2018.

I Spydeberg går eiendomsskatten til finansiering av den løpende driften av kommunen.

I Trøgstad ble eiendomsskatt på bolig og fritidsbolig opprinnelig øremerket investeringstiltak (dvs. til renter og avdrag på økt lånegjeld). Underveis ble det åpnet for å benytte deler av eiendomsskatten til vedlikehold av kommunens bygg og anlegg (ivareta kommunens verdier). De planlagte investeringene ble tidsmessig forskjøvet og eiendomsskatten har derfor underveis blitt satt på fond. I 2017 ble 21,487 mill.kr av eiendomsskattefondet benyttet som delfinansiering av ny barnehage i Båstad.

Statnettdommen

Høyesterett avsa 26. juni 2017 dom i sak der Statnett hadde saksøkt Hjelmeland, Evje og Hornes og Hol kommuner. Saken gjaldt valg av avskrivningsmetode for slit, elde og tidsmessighet. Høyesterett kom til at nettanlegg skal avskrives lineært og vedtok nye retningslinjer for takseringen. I og med at ingen kommuner har benyttet den metoden som Høyesterett har vedtatt som retningslinje, må alle kommuner taksere sine nettanlegg på nytt.

Endring i eiendomsskatteloven

Stortinget vedtok i forbindelse med statsbudsjettet for 2018 endringer av reglene for eiendomsskatt på verk og bruk. Etter de nye reglene skal ikke lenger produksjonsutstyr og installasjoner regnes med i eiendomsskattegrunnlaget. For å gi kommunene tid til å tilpasse seg inntektstapet, har regjeringen innført overgangsregler, og disse sier at eiendomsskattegrunnlaget reduseres gradvis over sju år. Alle verk og bruk må retakseres innen 1. mars 2019 og skattesatsen i perioden kan ikke være høyere enn den som ble benyttet for samme type eiendom ved utskrivningen for 2018.

Det har vært en del usikkerhet rundt hvordan endringene i eiendomsskatten skulle forstås. Eiendomsskatteloven er endret fra 1. januar 2019 og regjeringen har i tillegg kommet med overgangsregler. Eiendomsskattelovens § 3 er endret, og dette påvirker utskrivningen av eiendomsskatt i Askim, Hobøl og Spydeberg kommune. Etter endringen gir eiendomsskattelovens § 3 følgende alternativer:

Kommunestyret kan skrive ut eieendomsskatt på anten

- a) faste eieedomar i heile kommunen, eller
- b) faste eieedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang, eller
- c) berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, eller
- d) berre på næringseieedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, eller
- e) eieedom både under bokstav b og c, eller
- f) eieedom både under bokstav b og d, eller
- g) faste eieedomar i heile kommunen, unnateke næringseieedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.

Endringen består i at utskrivningsalternativet verk og bruk opphører. Fra og med 1. januar 2019 vil verk og bruk som ikke er kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfatta av særskattereglene for petroleum falle inn under kategorien næringsseiendom. I tillegg endres eiendomsskattelovens § 4 hvor det fra 1. januar 2019 heter under § 4 2. ledd 3. punktum: «Produksjonsutstyr og -installasjonar skal ikkje reknast med i eiendomsskattegrunnlaget for næringsseiendom.».

Som tidligere nevnt er det innført overgangsregler for de kommunene som har eiendomsskatt på verk og bruk. Disse overgangsreglene sier:

«Overgangsregel til eiendomsskattelova §§ 3 og 4:

Kommunar som i skatteåret 2018 skreiv ut eiendomsskatt på verk og bruk som frametter vert rekna som næringsseiendom kan frå og med skatteåret 2019 til og med skatteåret 2024 skrive ut eiendomsskatt på eit særskilt fastsett grunnlag. Det særskilte grunnlaget skal baserast på differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaka av at produksjonsutstyr og -installasjonar ikkje skal reknast med i grunnlaget. Dette særskilte grunnlaget skal i 2019 vere lik seks sjudelar av differansen, og reduserast med ein sjudel kvart påfølgjande år. Skattesatsen ved slik avtrappa utskrivning kan ikkje vere høgare enn den som blei nytta for dei same eiedomane for skatteåret 2018.»

Fordi eiendomsskattegrunnlaget for 2019 ikke skal ha med produksjonsutstyr og installasjoner må alle verk og bruk retakseres. Det er 348 kommuner som skriver ut eiendomsskatt på verk og bruk, og som derfor må retaksere innen fristen 1. mars 2019. Dette betyr stor pågang på de takseringsfirmaer som tilbyr taksering av næringsseiendommer.

Kommunesammenslåing

Alle de fem kommunene som fra 1. januar 2020 inngår i Indre Østfold kommune har i dag eiendomsskatt. Det er kommunestyret i Indre Østfold kommune som skal ta stilling til og eventuelt vedta eiendomsskatt i Indre Østfold kommune. Det er ikke anledning til å binde framtidige kommunestyrevedtak når det gjelder utskrivning av eiendomsskatt, men det er ikke uvanlig å inngå intensjonsavtaler mellom de ulike kommunestyrene i forkant av en kommunesammenslåing. Fellesnemda har i FN-sak 18/49 vedtatt at det skal utarbeides en økonomiplan som tar hensyn til at det ikke skal være eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger fra 2020, med de konsekvenser det har. Dette vedtaket gjelder som sagt inntil et eventuelt nytt vedtak om dette er fattet. Rådmannen forutsetter derfor at eiendomsskatten blir videreført i en eller annen form.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i forskrift av 11. desember 2017 § 6 fastsatt at: «I en overgangsperiode fra 1. januar 2020 til 31. desember 2021 gis Indre Østfold kommune unntak fra eiendomsskattelova slik at eiendomsskatteregimene som gjaldt i Askim kommune, Eidsberg kommune, Hobøl kommune, Spydeberg kommune og Trøgstad kommune kan videreføres for vedkommende områder i overgangsperioden i den grad disse var i overensstemmelse med eiendomsskattelova. Ved etterfølgende endringer i eiendomsskattelova i overgangsperioden må de videreførte eiendomsskatteregimene innrettes i samsvar med lovendringene.

De videreførte eiendomsskatteregimene kan justeres i løpet av overgangsperioden i den grad den tidligere kommunen kunne gjort dette innenfor rammene av eiendomsskattelova, og formålet er gradvis å oppnå harmonisering av regelverket innad i den nye kommunen.».

Dette betyr at det kan vedtas endringer i eiendomsskatteregimet i det som var de enkelte kommuner som medfører at eiendomsskatteregimene forblir ulike, såfremt de blir mer like. Det betyr også at når overgangsperioden er over skal eiendomsskatten være lik for hele Indre Østfold kommune. Dette innebærer

at Indre Østfold kommune senest fra 2022 må ha avgjort:

Hvilken type eiendommer som skal ha eiendomsskatt.

Hvilken skattesats som skal benyttes.

Behovet for ny taksering av alle skattepliktige eiendommer.

Behovet for nye eiendomsskattetakstvedtekter.

Behovet for nye retningslinjer for takstnemndene.

Vurdering av alternativer og konsekvenser:

Hvilke eiendommer skal ha eiendomsskatt?

Som tidligere omtalt har kommunene valgt forskjellige utskrivningsalternativer og skattesatser. Felles utskrivningsalternativ og skattesats må vedtas av nytt kommunestyre. Nedenfor følger en tabell som viser anslag på eiendomsskatteinntekter fra hvert av utskrivningsalternativene etter endringen av eiendomsskatteovens § 3, med høyeste mulige skattesats. Skattesats på 5 % for bolig- og fritidseiendom og 7 % for næringseiendom, kraftverk og kraftnett.

Alle tall i 1000.

Eiendomstype	Askim	Eidsberg	Hobøl	Spydeberg	Trøgstad	SUM
§ 3 a Faste eiendommer i hele kommunen	87 500	52 000	16 450	22 800	17 050	195 800
§ 3 c Kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og petroleumsanlegg	27 500	1 500	1 000	5 600	1 000	36 600
§ 3 d Næringseiendom og kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og petroleumsanlegg	47 500	21 500	2 750	8 100	2 750	82 600
§ 3 g Bolig- og fritidseiendom	40 000	30 500	13 700	14 700	14 300	113 200

Alternativet i tabellen under § 3 a gjelder alle eiendommer i kommunen, eller næringseiendom, kraftverk og kraftnett, og bolig- og fritidseiendom. Dette er det totale potensialet for eiendomsskatteinntekter. De fem kommunene har i dag ca. 80 millioner i eiendomsskatteinntekter, mens det er et potensiale på totalt ca. 195 millioner kroner dersom alle fem kommunene hadde innført eiendomsskatt på alle eiendomstyper.

Alternativet under § 3 c viser potensialet for eiendomsskatt på kraftverk og kraftnett. Takstene på kraftverkene bygger på reelle inntekter for Askim, Hobøl og Spydeberg for 2018. For Eidsberg og Trøgstad er det anslått inntekter på kraftnett og minikraftverk. Anslagene bygger på tallene for Askim, Hobøl og

Spydeberg.

Alternativet under § 3 d er en anslått eiendomsskatteinntekt på næringsseidommer i de forskjellige kommunene. I tillegg kommer eiendomsskatteinntekter for kraftverk og kraftnett. Anslagene på næringsseidom bygger blant annet på takstene på verk og bruk i Askim, Hobøl og Spydeberg som til og med 2018 har vært regnet som verk og bruk, men fra 2019 er å regne som næringsseidom. Videre er det anslått eiendomsskatteinntekter fra alle andre næringsbygg i de respektive kommunene.

Alternativet § 3 g bolig- og fritidseiendom har tatt hensyn til regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019. Anslaget bygger på formuesgrunnlaget i Eidsberg og Hobøl. Det er så lagt inn en reduksjonsfaktor på 30 %. Det gir en gjennomsnittlig eiendomsskatt pr. bolig på kroner 5 625,-.

Alternativene i eiendomsskatteovens § 3 b, e og f er ikke tatt med i tabellen da kraftverkene ville bortfalt om områder som ikke er utbygd på byvis ville vært fritatt.

Tabellen viser et potensial på 195 millioner kroner i eiendomsskatteinntekter dersom det innføres eiendomsskatt på alle faste eiendommer i Indre Østfold kommune. Dette er ca. 115 millioner mer enn det kommunene totalt sett får inn i dag.

Hvilken skattesats skal benyttes?

Kommunestyret i Indre Østfold kommune må vedta hvilket nivå skattesatsen skal ligge på for den nye kommunen. Regelen for skattesats følger av eiendomsskatteovens § 13, der det heter: «Første året det vert utskrive eiedomsskatt i ein kommune, må skatten ikkje vera større enn kr 1 av kvart kr 1.000 av takstverdet». Fordi alle kommunene allerede har eiendomsskatt, og det er flere kommuner som i dag har høyeste skattesats kan den nye kommunen vedta høyeste skattesats på alle eiendommene.

Høyeste skattesats er 7 % for tiden. I statsbudsjettet for 2019 foreslår regjeringen å redusere den maksimale eiendomsskattesatsen fra 7 % til 5 % på bolig- og fritidseiendom. Regjeringen foreslår også å innføre en obligatorisk regel om å benytte formuesgrunnlag for eiendomsbeskatning av boliger, samt å innføre obligatorisk reduksjonsfaktor i eiendomsskattetakstene på 30 %. Forslag til regelendringer skal tre i kraft fra 2020. Det er ingen av kommunene i dag som har 7 % på bolig- og fritidseiendom. De videre endringene vil få en innvirkning på eiendomsskatteinntektene dersom kommunestyret i Indre Østfold vedtar eiendomsskatt slik at en slik endring ikke vil ha noen konsekvens annet enn for potensialet for eiendomsskatteinntekter.

Er det behov for å taksere eiendommene på nytt?

Eiendommene det skal være eiendomsskatt på må være taksert på lik måte. LVK foreslår to alternativer for taksering. Det første alternativet er å gjennomføre en ny alminnelig taksering av alle eiendommer. Det andre alternativet er å taksere enkeltområder i Indre Østfold kommune som ikke er taksert etter nye vedtatte retningslinjer. LVK sier at ved vurdering av hvilket alternativ som skal velges bør det særlig legges vekt på hvor gamle takstene er i de forskjellige delene av kommunen.

Eiendomsskattekontoret i Askim gjennomførte sammen med innkjøpsavdelingen en konkurranse på takseringstjenester samlet for alle kommunene. Det ble inngått en avtale med et takstfirma som takserer alle verk og bruk som fra 2019 faller inn under kategorien næringsseidommer. Dette firmaet vil taksere eiendommer i Askim, Hobøl og Spydeberg.

Det ble også inngått en avtale med et takseringsfirma som takserer alle kraftverk som ikke får takst fra Sentralskattekontoret for storbedrifter og kraftnett. Firmaet takserer i første omgang for Askim, Hobøl og Spydeberg. Disse kommunene må retaksere innen 1. mars 2019 på grunn av endringer i

eiendomsskatteloven og Statnettdommen og vil ha helt ferske takster. Det er også inngått en opsjon på taksering av kraftnett og kraftverk i Eidsberg og Trøgstad. Dersom Eidsberg og Trøgstad gjennomfører taksering sammen med de tre andre kommunene og enten innfører eiendomsskatt etter § 3 c eller avventer å vedta takstene til kommunesammenslåingen vil kommunene ha takster gjennomført på samme grunnlag og en helt ny taksering for hele Indre Østfold kommune kan unngås.

Denne takseringen av verk og bruk er nødvendig etter endringene i eiendomsskatteloven som trer i kraft 1. januar 2019. I eiendomsskattelovens § 8 A 3 (2) heter det: «Det skal vere ei allmenn taksering i kommunen kvart tiande år. Dersom det ligg føre særlege tilhøve, kan kommunestyret avgjere at ny taksering skal skje tidlegare eller seinare enn dette, men ikkje seinare enn tre år etter at siste allmenne taksering skulle ha skjedd. Kommunen dekkjer kostnadene ved taksering, og kommunestyret utnemner dei personane som skal stå for takseringa.» Dette er et særleg tilhøve og rådmannen ber derfor kommunestyret vedta ny taksering selv om det ikke er ti år siden siste alminnelige taksering.

Avtalene om retaksering er inngått og arbeidet igangsatt for å sikre at takstene blir ferdige og kan vedtas før fristen 1. mars 2019.

Nye eiendomsskattevedtekter

Det er utarbeidet nye eiendomsskattevedtekter etter mal fra LVK. Det er ikke noe krav om eiendomsskattetakstvedtekter, men de vil sikre likebehandling i den enkelte kommune og på tvers av de fem kommunene. Disse vedtektene er oppdatert i henhold til endringene i eiendomsskatteloven. Vedtektene er utarbeidet slik at de er like for alle fem kommunene og derfor også kan videreføres inn i ny kommune med små endringer på hvilke eiendommer som skal ha eiendomsskatt. Vedtektene følger vedlagt denne saken og bes vedtas av alle kommunene.

Rådmannen i Trøgstad vil fremme dette som egen sak etter gjennomgang av eksisterende vedtekter.

Nye retningslinjer for taksering

I likhet med vedtektene er kommunene ikke pålagt å ha retningslinjer for takseringen. Det er sterkt å anbefale da retningslinjer vil sikre mest mulig ensartet taksering. Retningslinjene utarbeides av lederne av takstnemndene og vedtas av nemndene. Arbeidet med slike retningslinjer vil bli igangsatt i løpet av oktober 2018 og det tas sikte på å kunne utarbeide felles retningslinjer for alle kommunene. Dette vil sikre lik behandling av takstene på tvers av kommunene.

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Eiendomsskattevedtekter 2018 (L)(321893)

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Heidi Eriksson		18/1229

Finansiering for Helsehuset i 2019

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
76/18	Kommunestyret	PS	31.10.2018

Rådmannens innstilling:

Trøgstad kommune vedtar ny selskapsavtale med ny finansieringsmodell for Indre Østfold Medisinske Kompetansesenter IKS (Helsehuset) i 2019. I finansieringsmodellen er det en kostnadsfordeling som medfører at Skiptvet kommune betaler etter en egen betalingsordning, fordelt på fast sum og for bruk. Finansieringsmodell med kostnadsfordeling, går frem av vedlagte selskapsavtale av 12.10.18 og beregningsmodell av 19.09.18

Saken gjelder:

Representantskapet for Helsehuset har innstilt på ny finansieringsmodell for selskapet i 2019, der Skiptvet betaler etter en annen ordning enn øvrige eierkommuner. Ny kostnadsfordeling må vedtas av kommunestyrene og ny selskapsavtale er derfor oversendt fra representantskapet for endelig behandling.

Bakgrunn:

Representantskapet for Helsehuset har innstilt på ny finansieringsmodell for selskapet i 2019. Finansieringsmodellen er beskrevet under pkt. 2.2. i selskapsavtalen. Hovedmodellen er endret på grunnlag av erfaringer som er gjort siden etablering av selskapet i 2012. Samtidig er det lagt inn en ny kostnadsfordeling, der Skiptvet betaler etter en egen ordning.

Skiptvet kommune meldte seg ut av Indre Østfold Medisinske Kompetansesenter IKS og 8 andre interkommunale selskaper og samarbeid gjennom et kommunestyrevedtak 31. oktober 2017. Rådmannen i Skiptvet fikk fullmakt til å «gjennomføre utmeldinger eller til å reforhandle evt. videre samarbeid».

Representanter fra prosjekt Indre Østfold kommune 2020 og ordfører og rådmann i Skiptvet har drøftet muligheter for videre samarbeid. Her kom det blant annet frem at Skiptvet hadde mottatt tilbud om helsehustjenester fra Sarpsborg kommune, til en lavere pris enn det Helsehuset i Indre Østfold tilbyr. For Helsehuset utgjør Skiptvets andel ca. 4,3 mill. i 2018.

Samtalene ledet frem til en intensjonsavtale, der Skiptvet tilbys en lavere betalingsatts for Helsehuset i 2019 mot at kommunen opprettholder sin deltakelse i Helsehuset og andre Indre Østfold-baserte selskaper og samarbeid. Intensjonsavtalen er vedlagt saken.

I forslag til ny finansieringsmodell betaler seks av eierne sin andel etter innbyggertall gjennom rammeoverføring, mens 10 % av rammen belastes likt mellom disse eierkommunene. Skiptvet kommune betaler fast pris på legevakt og miljørettet helsevern, beregnet etter eierandel, mens døgntilbud belastes etter faktisk bruk. Skiptvet betaler halvparten av kostnaden som er likt fordelt mellom øvrige kommuner.

Ny kostnadsfordeling ble enstemmig vedtatt av representantskapet, under forutsetning av at Skiptvet kommune opprettholder sitt eierskap i Helsehuset og andre Indre Østfold-baserte interkommunale selskaper (IKS). Betalingsatsen for Skiptvet ble justert for summene i representantskapets budsjettvedtak.

IKS-loven § 4, avsnitt 3, pkt. 6 forstås dithen at kostnadsfordeling må behandles av det enkelte kommunestyre, og saken er derfor oversendt kommunene for endelig beslutning.

Vurderinger:

Representantskapet for Helsehuset har innstilt på ny finansieringsmodell for selskapet i 2019. Endringen av hovedmodellen synes hensiktsmessig etter de erfaringer som er gjort etter noen års drift. Sentralt i dette faste overføringer som skaper en stabil driftssituasjon og forutsigbarhet for selskapet. Det er også foreslått en betalingsbestemmelse for kommuner som har et relativt sett høyt forbruk på Døgnerheten.

Samtidig er det lagt inn en kostnadsfordelingsnøkkel som gir Skiptvet andre betingelser enn de øvrige kommunene. Endringen sees i lys av at Skiptvet kommune har meldt seg ut av Helsehuset og flere interkommunale selskaper og samarbeid, med virkning fra 1. november 2018.

I de interkommunale selskapene ligger det store forpliktelser for eierne, hva angår budsjettstørrelse og antall ansatte. Her er det også lagt et grunnlag med turnus, vaktordninger og team, som er avhengig av et visst volum for å opprettholde en økonomisk forsvarlig driftsløsning. Med utgangspunkt i dagens driftssituasjon i de interkommunale selskapene, vil utmeldingene fra Skiptvet bety at de øvrige eierkommunene i Indre Østfold må inndekke over 5 millioner kroner i 2019. Det er uvisst hvor mye selskapene vil lykkes med å ta ned driften.

Når det nå er lagt opp til at Skiptvet får en redusert betalingsordning for Helsehuset, ligger det en forventning om at deltakelsen i Helsehuset og øvrige IKS opprettholdes i 2019. I eiermøte 27. september ble det også uttrykt en gjensidig interesse for at Skiptvet vil være tjenestemottaker også etter 2019, da med Indre Østfold som vertskommune for tjenestene. Representantskapet fulgte opp med å anbefale (12. oktober) at driften innlemmes i Indre Østfold kommune, med en forventning om at samtlige av dagens eierkommune fortsatt vil tilbys tjenester etter nærmere avtale.

I forslaget er betalingsatsen for Skiptvet redusert fra en estimert størrelse på 4,36 mill. til 2,66 mill. I beregningen er legevakt satt til 2 mill. og miljørettet helsevern 276 000,-. Begge summene er i samsvar med eierandel. Grunnkostnaden er halvert fra ca. 771 000,- til 385 000,-. Døgntilbud betales etter bruk. Justert for representantskapets budsjettvedtak, gir disse endringene Skiptvet en reduksjon i faste forpliktelser på 1,61 mill., som de øvrige eierkommunene må dele.

Den store endringen er at Skiptvet ikke betaler fast pris for døgntilbudet, men etter bruk. Historiske tall viser at Skiptvet har hatt et langt lavere forbruk av døgnerheten enn det som svarer til kommunens eierandel, og som de har betalt for. Forbruk i 2017 var 61 KAD-døgn og 39 USK-døgn. Omregnet til døgnpriser, som går frem av avtalen, tilsvarer dette 502 000,-. I realiteten kan

selskapet altså forvente et ytterligere bidrag her, slik at det totale tilskuddet fra Skiptvet muligens kan komme opp mot 3 millioner. Bruk av KAD er styrt av innleggende lege (fastlege, legevaktlege, sykehjemslege). Bruk av USK avgjøres av kommunens tildelingskontor.

Forslaget om annen betalingssats for Skiptvet er en prinsipiell sak. Skiptvet er utmeldt pr. 1. november 2018. Fra da av blir store forpliktelser fordelt på færre eiere i Indre Østfold. Forslaget i selskapsavtalen går ut på at Skiptvet får en rimeligere inngangsbillett til Helsehusets tjenester og betaler for døgntilbud etter bruk, mot at kommunen opprettholder sitt eierskap. Alternativet til en ny betalingsordning vil være at Skiptvet inngår avtale med Sarpsborg. Da vil kostnaden bli vanskelig å overkomme for de øvrige kommunene, og fagmiljøet ved Helsehuset og også andre selskaper vil være sårbare.

I enhver sammenheng hvor man er opptatt av å opprettholde og styrke tjenestene, er mengde og gjennomstrømning nøkkelord. Dette er et viktig argument for å opprettholde et stort nedslagsfelt for Helsehuset. Vel så viktig er det å sørge for at disse tjenestene kan komme alle innbyggerne i Indre Østfold-regionen til gode. Som én eier fra 2020, har Indre Østfold kommune andre forutsetninger for å skape en effektiv økonomisk drift ved Helsehuset. Både Skiptvet og Marker kommuner har meldt at de ønsker å motta tjenester etter 2019. Det legges da til grunn at når nye avtaler skal utformes, vil både Marker og Skiptvet tilbys tjenester under samme forutsetninger.

Vedlegg:

Beregningsmodell, Helsehuset 180919

Intensjonsavtale. Skiptvet - 5K

IØMK Selskapsavtale Rev. 121018